

20.04.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**20 Nisan 2022
Çarşamba**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

20 Nisan 2022 Çarşamba

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

- İthalatta İlave Gümrük Vergisi Uygulanmasına İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 5444)
- Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketinin Kuruluş ve Görevlerine İlişkin Esaslarda Değişiklik Yapılmasına Dair Esaslar (Karar Sayısı: 5445)
- Elektrikli Araç Besleme Donanımlarının 3516 Sayılı Ölçüler ve Ayar Kanunu Kapsamına Alınmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 5446)
- Türkiye Bilişim Sektörünün Uluslararasılaşması ve E-Turquality (Bilişimin Yıldızları) Programı Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5447)
- Hizmet İhracatının Tanımlanması, Sınıflandırılması ve Desteklenmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5448)
- Yurt Dışı Lojistik Dağıtım Ağlarının Desteklenmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5449)
- Zonguldak İli ve Sakarya Gaz Sahasında Yapılacak Olan Doğal Gaz Madenciliği Yatırımına Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Karar (Karar Sayısı: 5450)

YÖNETMELİKLER

- Düzce Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği
- Erzincan Üniversitesi Bilişim Teknolojisi ve Bilişim Hukuku Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Kocaeli Sağlık ve Teknoloji Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

- Anayasa Mahkemesinin 22/2/2022 Tarihli ve 2018/19302 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 22/2/2022 Tarihli ve 2019/12190 Başvuru Numaralı Kararı

TÜDKİYEB'den et fiyatlarında fark araştırması talebi

Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik, kırmızı ette üreticinin elinden çıkan fiyatla market fiyatları arasındaki büyük farkın araştırılması gerektiğini belirterek, "Pirzolanın kilogram fiyatı 130 lirayı, kuşbaşının fiyatı da 110 lirayı geçmemeli." dedi.

Türkiye hayvancılık sektörü ile et fiyatlarına ilişkin değerlendirmede bulunan Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik, kırmızı ette üretici ile market fiyatları arasındaki farkın araştırılması gerektiğini belirtti.

Raflarda fiyat etiketlerinin gününbirlik değiştiğini, bu durumun tüketiciyi mağdur ettiğini, üreticinin ise belini büktüğünü söyleyen Çelik, "Sahada, tarlada olan fiyatlar ile market fiyatları arasındaki farklar bizi derin acıya sevk ediyor. Et ve Süt Kurumu yakın tarihte et fiyatlarına bir müdahalede bulundu, fiyatlar düşürüldü. Kurumun satış mağazalarının artırılmasını istiyoruz. 18 satış mağazası yeterli değil." dedi.

Karkas etin bazı bölgelerde 100 lira, bazı bölgelerde 60 liraya satıldığı bilgisini veren Çelik, "Bunlar markete geldiği zaman tek kalıptan çıkmış gibi 150-200 liraya satılıyor. Pirzolanın kilogram fiyatı 130 lirayı, kuşbaşının kilogram fiyatı da 110 lirayı geçmemeli." diye konuştu.

"Zincir marketlerin satın alma müdürleri mercak altına alınsın"

Çelik, üreticinin elinden çıkan fiyatlar ile market fiyatları arasındaki farkın araştırılması gerektiğine dikkati çekerek, şu değerlendirmede bulundu: "Bu farkta kim kazanıyor? Bunun önüne geçilmesi için ciddi tedbirler alınması lazım. Bu işi yapan aracılar ile özellikle zincir marketlerdeki satın alma müdürlerinin hesap kitaplarının denetim altına alınması, mal varlıklarının araştırılması lazım. Biz herkesi kastetmiyoruz. Market sahibi belki satın alma müdürünü keşfedemiyor. Şüpheler şunu gösteriyor ki bunlar sanki aracılarla ortak çalışıyor, market sahibinden daha çok aracılar kazanıyor. Holdinglerin, zincir marketlerin sahipleri de belki bunların hesabını gördüğü zaman şaşıracaktır."

"Çoban sorunu çözülmeyen sektör sorunu çözülmeyiz"

Sektörün beklentilerine ve taleplerine de değinen Çelik, hayvancılık için acil eylem planı hazırlanması gerektiğini dile getirdi.

Çelik, kesimde hayvan başına verilecek desteğin küçükbaş da kapsamı gerektiğine dikkati çekerek, bu kapsamda küçükbaş hayvan başına 250 lira prim desteği verilmesi gerektiğini bildirdi. Daha çok üretmek için 30 lira olan anaç koyun keçi desteğinin de 80 liraya çıkarılması gerektiğini vurgulayan Çelik, söz konusu destek ödemelerinin mayısta değil martta yapılması gerektiğini anlattı. Çelik, "Bakan'ımız, çobanların sosyal güvenlik primlerinin devletçe ödeneceği müjdesini kısmen de olsa verdi. Bu çalışmanın bir an evvel hayata geçilmesini istiyoruz. En büyük derdimiz çoban sorunudur. Çoban sorunu çözülmeyen sektör sorunu çözülmeyiz." ifadelerini kullandı.

Küçükbaş hayvan ihracatının TÜDKİYEB organizasyonunda yapılması gerektiğini belirten Çelik, şunları kaydetti: "Üreticinin ve yetiştiricinin ürününü satma ve pazarlama yetkisi kanunen bende. Ben neden o işe alınmıyorum, neden ihracatta bana kota verilmiyor, niye 'hangi ilden kaç hayvan gittiyse ve yetiştirici kaçta sattıysa bunları sen bil' denilmiyor? Hükümet ihracatı durdurdu. Biz ihracat yapılmasını demiyoruz, ihracat planlı yapılsın. İhracatta vergi ve mal kaybı olmasın, yetiştirici kazansın."

Tahılda dünyayı tedirgin eden ralli

Ukrayna-Rusya savaşının etkisiyle küresel tahıl fiyatlarında gerçekleşen yükseliş etkisini sürdürüyor. Tahıl fiyatlarındaki yükseliş küresel enflasyon görünümü açısından da yukarı yönlü bir risk olarak öne çıkıyor.

Tahılda Rusya-Ukrayna savaşının yarattığı ralli fiyatların yeni eşikleri aşmasına neden oldu.

Mısır, Chicago vadeli işlemlerinde, neredeyse on yıldır ilk kez kile (bushel) başına 8 doları aştı. Böylece mısır fiyatları Rusya-Ukrayna savaşının küresel arzı tehdit etmesi ve ABD tahılına olan talebi artırmasıyla rekor seviyeye yaklaşmış oldu.

Mısır en son ABD'nin orta batısında yaşanan kuraklık ve sıcak havanın ekinlere zarar verdiği 2012'de rekor kırmıştı.

Buğday vadelileri de özellikle de Kanada'daki soğuk hava ve kar yağışlarının ekim işlerini yavaşlatmasıyla tırmanışa geçti.

Savaşın öncesinde de fiyatlar, dünyanın en büyük ihracatçısı olan ABD'de gübre maliyetlerindeki artışın ekim umutlarını azaltmasıyla zaten tırmanıştaydı. Rusya'nın Ukrayna'yı işgali ile ihracatın yaklaşık beşte birinden sorumlu bir bölgede tarım ve ticaret akışı iyice bozuldu.

İlkbahar ekimi de artık bir endişe kaynağı haline geldi. Mısır ve buğday fiyatlarındaki artış soya, şeker ve pamuk gibi ürünleri takip eden Bloomberg Tarım Spot Endeksi'nin rekor seviyeye yükselmesine neden oldu.

Yellen'dan gıda güvensizliğine ilişkin kritik açıklamalar

ABD Hazine Bakanı Janet Yellen, artan küresel gıda güvensizliği ile karşı karşıya olduğunu belirterek, Rusya'nın Ukrayna'da başlattığı savaşın halihazırda "vahim" olan durumu daha da kötüleştirdiğini ifade etti. Bu tehdidin gelirlerinin çok büyük bir kısmını gıdaya harcayan aileleri etkilediğini vurgulayan Yellen, küresel gıda sisteminin birbirine bağlı olmasının her kıtada yaşayan insanların etkilenmesi anlamına geldiğini söyledi.

ABD Hazine Bakanlığı tarafından, Yellen, Uluslararası Para Fonu (IMF) Başkanı Kristalina Georgieva, Dünya Bankası Başkanı David Malpass ve Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu (IFAD) Başkanı Gilbert Houngbo'nun katılımıyla gıda güvensizliğine ilişkin bir video konferans etkinliği düzenlendi.

Yellen, burada yaptığı konuşmada, artan küresel gıda güvensizliği ile karşı karşıya olduğuna dikkati çekti.

Bu tehdidin gelirlerinin çok büyük bir kısmını gıdaya harcayan aileleri etkilediğini vurgulayan Yellen, küresel gıda sisteminin birbirine bağlı olmasının her kıtada yaşayan insanların etkilenmesi anlamına geldiğini söyledi.

Yellen, savaştan önce bile 800 milyondan fazla insanın kronik gıda güvensizliği yaşadığını, bunun dünya nüfusunun yüzde 10'una denk geldiğini kaydetti.

Yetersiz beslenme ve gıda güvensizliğinin, ekonomik refah, sosyal ve politik istikrar üzerinde ciddi etkilere sahip olduğunu anlatan Yellen, "Savaş zaten vahim olan durumu daha da kötüleştirdi. Fiyat ve arz şokları şimdiden gerçekleşiyor, küresel enflasyonist baskıları artırıyor, dış dengeler için riskler yaratıyor ve salgından toparlanmaya zarar veriyor." dedi.

Yellen, Rusya'nın eylemlerinin bu durumda sorumlu olduğunun altını çizerek, ABD'nin savaşın etkilerini hafifletmeye yardımcı olmak için ortakları ve müttefikleriyle çalıştığını dile getirdi.

Erken tahminlerin yalnızca yüksek gıda fiyatları nedeniyle Sahra Altı Afrika'da en az 10 milyon insanın daha yoksulluğa itilebileceğini gösterdiğine işaret eden Yellen, ülkelerin fiyatları daha da artırabilecek ihracat kısıtlamalarından kaçınmaları gerektiğini ve kırılgan nüfuslar ile küçük çiftçileri desteklemek için harekete geçmeleri gerektiğini ifade etti.

Yellen, uzun vadeli dayanıklılığı güçlendirmenin de kritik olduğunun altını çizerek, uluslararası finans kuruluşlarını küresel gübre kıtlığını azaltmaya ve gıda ile kritik ürünler için tedarik zinciri kesintilerini yumuşatmaya yardımcı olmaya çağırdı.

Hazine Bakanı Yellen, yerli gıda üretimini artırmak için tarımsal kapasite ve dayanıklılık yatırımlarının artırılabilirliğini sözlerine ekledi.

Dünya Bankası Başkanı David Malpass da Rusya'nın Ukrayna'ya saldırısının küresel gıda ve beslenme güvenliğine yönelik büyük tehditleri tetiklediğini aktardı.

Yüksek enerji ve gübre fiyatları nedeniyle gelecek hasatların azalabileceğine dikkati çeken Malpass, krizin derinleştiğini gördüklerini ifade etti.

IMF Başkanı Kristalina Georgieva ise gıda krizinin toplumsal huzursuzluğa neden olabileceği konusunda uyardı.

Çözüm marketlerde değil tarlada aranmalı

Eskişehir’de sanayiciler ile buluşan DÜNYA Tarım Yazarı Ali Ekber Yıldırım, Türkiye’de artan gıda fiyatlarına dikkat çekerek, çözümün yanlış yerde arandığına vurgu yaptı. Yıldırım, tarımdaki sorunları çözmeden gıda sorununun çözülemeyeceğini söyledi.

Ayşe KAYTANUÇAK

DÜNYA Gazetesi Tarım Yazarı Ali Ekber Yıldırım, Türkiye’de yüksek girdi fiyatları nedeniyle üretimin yapılamaz hale geldiğini belirterek, tarımdaki sorunları çözmeden gıda sorununun çözülemeyeceğine vurgu yaptı. Yıldırım, Eskişehir Sanayi Odası (ESO) Yüksek İstişare Kurulu’nun katkılarıyla düzenlenen “Tarımda Güncel Gelişmeler/ Pandemi, Savaş ve Gıda Krizi” konulu etkinliğe konuşmacı olarak katıldı. ESO Meclis Salonu’nda gerçekleşen toplantıda konuşan Yıldırım, “Her gün yeni bir kriz ile karşı karşıya kalıyoruz. Yağda, kırmızı ette, şekerde, gıda fiyatlarında bir kriz var. Çözüm tarlada değil, daha çok markette aranıyor. Etikete bakarak, buradaki sorunları çözmeye çalışıyoruz. Etiket, uygulanan bütün tarım politikalarının bir sonucu. Yaptığınız doğruların da, yanlışların da sonucu etikete yansıyor. Yasaklarla, baskınlarla, komite kurmakla, Hal Yasası’nda değişiklik yapmakla bunun çözülmeyeceği belli. Yıllardır bunu söylüyoruz ancak tarlaya bakmak yerine sürekli etiket üzerinden bu sorun çözülmeye çalışılıyor” dedi.

“Üretmezsek aç da kalırız, kıtlık da yaşarız”

Türkiye’de, tarım ve gıda ile ilgili ciddi sorunların olduğunu işaret eden Yıldırım, “Yüksek girdi fiyatları nedeniyle üretim yapmak gerçekten kolay değil. Gıda enfl

asyonu bizim en çok üzerinde tartıştığımız konulardan birisi. Gıdada yüzde 70 enflasyon, Türkiye gibi bir tarım ülkesi için çok yüksek. Alım gücünün düşmesi tüketici açısından önemli bir sorun. Birçok üründe dışa bağımlıyız. Türkiye’de dövizdeki artışa bağlı olarak gıda fiyatlarında ciddi bir artış yaşanıyor. Lojistik maliyetlerindeki artış üretimi, tüketimi, ticaret yapanı etkileyen önemli bir sorun. Üretimde dış ticarete bir belirsizlik var” diye konuştu.

Türkiye’nin yüzünü üretime dönerek, bir üretim seferliği başlatması gerektiğini söyleyen Ali Ekber Yıldırım, “Bugün hiçbir çiftçi ‘ben üretmek istemiyorum’ demiyor. Herkes üretmek istiyor. Ama bu üretimi yapması için o koşulların, uygun şartların sağlanması gerekiyor. Destek ve fiyatlar önceden açıklanmalı, belirsizlik ortadan kaldırılmalıdır. Hayvancılıkta yem sorunu çözülmelidir. Türkiye’de üretim yapıldığı sürece açlık da olmaz kıtlık da. Ülkemizin çok büyük bir potansiyeli var. Türkiye’nin dışa bağımlılığını azaltabilmek için Ukrayna’nın yapamadığı üretimi biz yapabiliriz. Türkiye’de bakan değişince politikalarda sil baştan değişiyor. Cumhurbaşkanı 15 Mart’ta üç tane müjde açıkladı. Bu müjdeler üreticinin beklediği müjdeler değil. Çiftçi gübrede, mazotta, yem de bir destek müjdesi bekliyor” ifadelerini kullandı.

Yıldırım, ayrıca pandemi ile birlikte tarım ve gıdada yeni bir dönemin başladığını belirterek, bu süreçte gıda fiyatlarının tüm zamanların en üst seviyesine ulaştığına dikkat çekti. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü’nün (FAO) son yayınladığı rapora göre dünyada gıda fiyatlarının yüzde 12,6 oranında arttığını söyleyen Yıldırım, “Tahılda yüzde 17,1, bitkisel yağda yüzde 23,2, şekerde yüzde 6,7, ette yüzde 4,8, sütte ise 2,6 aylık olarak artış oldu. Bu fiyat artışlarının bir diğer önemli nedeni de Rusya’nın Ukrayna’yı işgalidir” dedi.

IMF'den Türkiye'ye kötü haber büyüme tahminini 3,3'ten 2,7'ye çekti

IMF, Küresel Ekonomik Görünüm raporunu yayımladı. Raporda savaşın özellikle gelişmekte olan ülkeleri etkileyeceği belirtildi. Kuruluş, 2022 yılı için Türkiye'nin büyüme tahminini 3,3'ten 2,7'ye, dünyanın ise 4,4'ten 3,6'ya çekti.

Dünya Bankası'nın ardından IMF de Ukrayna-Rusya savaşı nedeniyle oluşan şokun dünyada görünümü bozduğunu açıkladı. IMF, Küresel Görünüm Raporu yayımladı. Savaşla ortaya çıkan, gıda, enerji ve tedarik şokunun özellikle gelişmekte olan ekonomileri olumsuz etkileyeceği belirtilen raporda, dünya ekonomisinin büyümesinin yavaşlayacağı ve bunun da bütün ülkeleri etkileyeceği vurgulandı.

Dünya Gazetesi'nden Mehmet Kaya'nın haberine göre Türkiye'nin 2022 büyümesi yıl başındaki güncellemeden 0,6 puan aşağı çekilerek 2,7'ye olarak tahmin edildi. 2023 büyümesi 3.0 olarak öngörüldü. Dünya'nın ise 2022 ve 2023'te 3,6 oranında büyüyeceği tahminine raporda yer verildi. Yıl başında dünya için 2022 büyümesi 4,4, 2023 büyümesi 3,8 olarak tahmin edilmişti.

“Savaşın ekonomik etkileri, bir depremin merkez üssünden çevreye yayılan sismik dalgalar gibi, emtia piyasaları, ticaret ve finansal bağlantılar yoluyla her yere yayılıyor” denilen raporda, bir bölgede çıkan arz şokunun diğer ülkeleri de etkilediği belirtilerek bunun fiyat yükselişlerine yol açtığı, zamanla hafiflemekle birlikte 2023 sonuna kadar enflasyon baskısının süreceği kaydedildi. Raporda gelişmekte olan ülkeler için finansal güçlüklerin sürdüğü de vurgulandı.

SALGIN GIDA ERİŞİMİNDE SORUN YARATTI

Raporda, Rusya ve Ukrayna'nın, petrol, gaz, metal, buğday ve mısır tedarikçisi olduğu hatırlatıldı. Bu ürünlerde yaşanan arz düşüşünün fiyatları sert şekilde artırdığına işaret edilerek, Avrupa, Kafkaslar ve Orta Asya, Orta Doğu ve Kuzey Afrika ve Sahra altı Afrika'nın bu fiyat artışından en fazla etkilenen bölgeler olduğu; gıda ve yakıt fiyatlarındaki artışların Amerika ve Asya bölgelerinin de dahil olacağı şekilde düşük gelirli haneleri zorlayacağı vurgulandı. Raporda, **“Savaş, pandemi boyunca küresel ekonomiyi etkileyen ve enerji, tarım sektörlerindeki arz azalmasından daha fazla sektörde erişim sorunu çıkaran bir dizi arz şokuna katkıda bulunuyor”** denildi.

SAVAŞ ETKİSİ

Küresel tedarik zinciri nedeniyle bir ülkedeki üretim azalışının başka ülkeleri etkileyerek hızla yayılma gösterebileceği belirtilen raporda, Rusya ve Ukrayna'nın özel nitelikli sanayi girdileri ürettiği, bunların tedarik sorununun Avrupa'daki otomobil üreticilerini zorlayacağı, Doğu Avrupa ve Orta Asya'daki bazı ülkelerin Rusya ile doğrudan ticareti ve Rusya'da yaşayan vatandaşlarının gönderdiği havalelere bağımlılığı nedeniyle kayıplara uğrayacağı anlatıldı.

ENFLASYON BAŞLI BAŞINA SORUN

Enflasyonun savaştan önce yükselmeye başladığı, gelişmiş ülkeler ile bazı gelişmekte olan ülke merkez bankalarının baskı altında parasal sıkılaştırmaya gittikleri, enerji, metal ve gıda fiyatları kanalından savaşın ilave bir baskı oluşturacağı vurgulanan raporda, “Üretimin daha yüksek fiyatlara tepki vermesi ve yeni kapasitenin faaliyete geçmesiyle darboğazın hafiflemesi beklense de bazı ürünlerde arz kıtlığının 2023'e kadar sürmesi bekleniyor. Sonuçta, hem gelişmiş, hem de yükselen ekonomilerdeki enflasyonun önceki yıllara kıyasla çok daha uzun süre yüksek kalması bekleniyor” denildi.

ZOR KARARLAR

IMF, küresel görünümü etkileyen temel sorunları raporunda, yükselen faizler ve kamu borçluluğunun etkileri olarak sıralarken, orta vadede savaşın küresel ekonomilerde hasar bırakarak yavaşlayacağını vurguladı.

Savaşın ülkeleri ekonomi politikalarında zor bir ödünleşmeyle karşı karşıya bıraktığı belirtilen raporda, bu ödünleşmenin, enflasyonla mücadele, salgından çıkış sürecini koruma, hayat pahalılığıyla mücadele, finansal tamponlar oluşturma öncelikleri arasında gerçekleşeceği belirtildi.

20.04.2022

Raporda, enflasyonun merkez bankalarının kontrolü dışındaki küresel emtia artışlarıyla bağına işaret ederek, mali yönetimin dikkatle bu fiyatların iç piyasaya yansımalarını kontrol etmesi, merkez bankalarının parasal duruşlarını net şekilde açıklaması ve veriye bağlı değiştirmesi tavsiye edildi.

Yükselen faizlerin dengelenmesi bölümünde, halen geniş bir yelpazede faizlerin negatif olduğu hatırlatılarak, merkez bankalarının açık bir iletişimle reel faizleri nötr hale getirme politikası izlemesi, ekonomi yönetimlerinin de yapısal politikalara ağırlık vermesi ve yatırım artışı sağlamasını önerdi.

IMF, senaryolarda ise; kötü senaryoda emtia fiyat, ilave küresel enflasyon, ilave daha sıkı küresel mali koşullar altında küresel reel büyümenin -1 ile -2 arasında gerçekleşeceği, 2024'te yatay duruma geçerek, 2027'ye kadar toparlanmanın süreceği varsayıldı.

'Hayat pahalılığının üstesinden geleceğiz'

Partisinin MYK toplantısında konuşan Erdoğan "Hayat pahalılığı toplumun bir sorunu, toplumun bundan rahatsız olduğunu görüyoruz. Hükûmet olarak gerekli adımları atacağız. Bu işin üstesinden geleceğiz. Teşkilatda aldığımız kararları ev ev gezerek vatandaşımıza anlatacak" dedi.

Cumhurbaşkanı ve AK Parti Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan başkanlığında önceki gün yapılan MYK toplantısının ana gündem maddelerinden birisi hayat pahalılığı oldu. Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Rahatsızlıkları biliyoruz. Bu, hükûmet ve teşkilat olarak iki sacayağı. Hükûmet olarak biz gerekli adımları atacağız. Teşkilat da aldığımız kararları ev ev gezerek vatandaşımıza anlatacak. Görevimizi yaptığımızda bu işin üstesinden geleceğiz. Hayat pahalılığı toplumun bir sorunu, toplumun bundan rahatsız olduğunu görüyoruz" dedi.

Türkiye gazetesinden Ebru Karatosun'un haberine göre; MYK toplantısında, Rusya-Ukrayna savaşı da gündeme geldi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın süreci yakından takip ettiği, "Barışın sağlanması yönündeki çabalarımız devam ediyor. Bu savaşın biteceğini ve her iki tarafın İstanbul'da buluşacağını ümit ediyorum" dediği öğrenildi.

Toplantıda, bazı MYK üyelerinin Buca ve İrpin'de sivillere yönelik saldırıları gündeme getirmesi üzerine Erdoğan'ın "Bu görüşmeler sayesinde taraflar somut ilerleme kaydetti ancak Buca ve İrpin'den gelen görüntüler, Kramatorsk'ta sivillerin hedef alınması çabalarımıza gölge düşürdü" ifadelerini kullandığı bildirildi.

Bağdat-Ankara arasında 'Kilit' gerilimi

Türk Silahlı Kuvvetleri'nin (TSK) Kuzey Irak'ta Metina-Zap-Avaşın sınır hattında başlattığı "Pençe-Kilit" operasyonu Bağdat-Erbil ve Ankara arasında yeni bir gerilime yol açtı. Harekâтта ikinci gün geride kalırken Bağdat yönetimi operasyonların Irak'ın egemenliğinin ihlali ve ulusal güvenliğe tehdit olduğunu vurgulayarak kabul edilemez olduğunu belirtti. Irak Cumhurbaşkanlığı'ndan yapılan açıklamada, TSK'nin devam eden askeri operasyonlarının "büyük bir endişeyle takip edilip değerlendirildiği" belirtildi.

Irak Dışişleri Bakanlığı da Türkiye'nin Bağdat Büyükelçisi Ali Rıza Güney'i bakanlığa çağırarak operasyonlar nedeniyle protesto notası verdi. Irak Haber Ajansı'nda (INA) yer alan habere göre TSK birliklerinin Irak topraklarından çekilmesi talebini içeren notada, "Irak, uluslararası sözleşme hükümlerine uygun olarak gerekli ve uygun önlemleri almak konusunda yasal hakka sahiptir. Birleşmiş Milletler Sözleşmesi ve uluslararası hukuk kurallarına uyulmalıdır" ifadeleri yer aldı.

Açıklamada, "Ortak çıkarlar temelinde Türkiye ile olumlu ilişkilerin güçlendirilmesi ve güvenlik sorunlarının önceden ortak işbirliği ve koordinasyon yoluyla çözülmesi, olağanüstü güvenlik sorunlarının ele alınmasında tek taraflı güvenlik uygulamalarının kabul edilemez olduğunu ve Irak'ın egemenliğine saygı gösterilmesi gerektiğini vurguluyoruz" denildi.

ERBİL'DEN UYARI

Irak Kürt Bölgesel Yönetimi Parlamentosu TSK ile PKK arasındaki çatışmalarda en büyük zararı gören tarafın bölgedeki halk olduğunu söyledi. Peşmerge İşleri

Komisyonu Üyesi Rizgar Muhammed, "Daha önce hazırladığımız rapordan bir sonuç çıkmış olsa Türkiye bugün bu operasyonu gerçekleştirmezdi" dedi.

HDP Eş Genel Başkanı Mithat Sancar da operasyonu eleştirerek "Bunun adı sınır ötesi operasyon değil, apaçık savaş politikalarıdır. Bu hesapların içinde ülkedeki siyaseti yeniden dizayn etme hedefi de yer alıyor. Muhalefet partilerini bu politikalar üzerinde hizaya getirmeyi amaçlıyorlar" ifadelerini kullandı.

SAVAŞ YAYILIR TEHDİDİ

Milli Savunma Bakanlığı el yapımı patlayıcının (EYP) patlamasında yaralanan Muhabere Üsteğmen Ömer Delibaş'ın yaşamını yitirdiğini duyururken çatışmalarda şu ana kadar 26 PKK'linin öldürüldüğünü açıkladı.

HPG ise Werxelê mintikasındaki çatışmalarda 12 askerinin yaşamını yitirdiğini ileri sürerken PKK yöneticilerinden Duran Kalkan, operasyonların devam etmesi halinde savaşı Türkiye şehirlerine taşımakla tehdit etti. Kalkan, bir televizyon kanalına verdiği röportajda Gare, Metina, Avaşin ve Zap'taki çatışmaların önemli askeri sonuçları olduğunu savundu. Kalkan, "geçen yıldan ders ve tecrübe çıkararak" çatışmaları "her tarafa yayacaklarını" söyledi.

Tahmin mi edilemedi, böyle olsun mu istendi?

Alaattin AKTAŞ

20 Nisan 2022 Çarşamba

Türkiye ekonomisinde taşları yerinden oynatan, görülmedik bir yoksulluğa yol açan faiz indirimlerine niye gidildi?

✓ Sonucun böyle olacağı tahmin edilemedi mi?

✓ Yoksa ince ince işlenen bir siyaset mühendisliği mi söz konusu?

Geçen yıl eylül ayında başlatılan faiz indirimi Türkiye ekonomisinin şu an içinde bulunduğu durum için milattır. Eylül 2021, ilk düşmenin yanlış iliklendiği aydır. Eğer bu gerçeği görmezden gelir ve başlangıçtaki tercihin üstünde durmayıp **“Bugün niye böyle oluyor”** sorusuna yanıt bulmaya çalışırsak yanlış yaparız. Öncelikle irdelememiz gereken, bugün niye böyle olduğu değil, o gün niye öyle yapıldığıdır. Çünkü eylülde atılan ve devamı da gelen adımdan sonra bugünleri böyle yaşayacağımız gün gibi ortadaydı.

Artık klasik hale gelen tablo ve grafiğimizi son bir yılı kapsayacak şekilde yeniden düzenledik ve kapsamı biraz daha genişlettik.

Geçen yıl mart ayının sonunda yüzde 19'a çıkarılan politika faizi eylüle kadar sabit. Politika faizinin değişmediği bu dönemde yalnızca Yİ-ÜFE'de bir hareket var. Üretici fiyatları artıyor, bu da ağırlıklı olarak yurtdışı kaynaklı fiyat artışından kaynaklanıyor.

TÜFE yatay, tarım ürünleri üretici fiyatları endeksi yatay, dolarda bir miktar artış var ama nisandan itibaren o da yataya yakın...

VE 23 EYLÜL...

Faiz yüzde 19'da sabit tutuluyor ve o aylardaki Para Politikası Kurulu toplantılarından sonra yapılan açıklamalarda politika faizinin enflasyonun altında belirlenmeyeceğine vurgu yapılıyor.

Eylül ayında açıklanan ağustos sonundaki yıllık TÜFE artışı yüzde 19,25. Normalde, **“Faiz enflasyonun altında olmayacak”** diyen bir merkez bankasının bu sözünün arkasında durması, yani faizi artırması beklenir. En azından 0.25 puanlık fark önemli görülmeyebilir ve bir ay daha faize dokunulmaz.

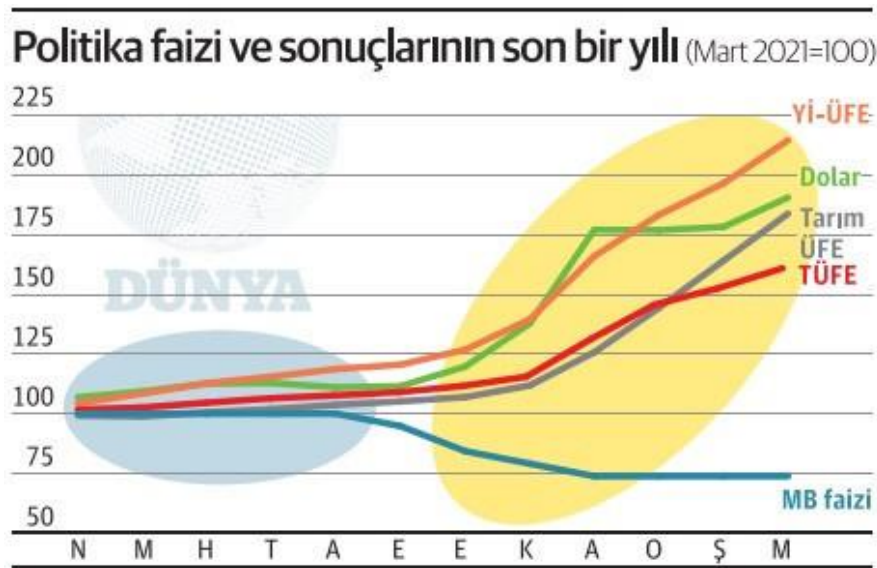
Faiz indiriminin "ufak tefek" sakıncaları!

	Politika faizi (%)	Yıllık artış (Yüzde)			Dolar kuru
		TÜFE	Yİ-ÜFE	Tarım ÜFE	
Mart 21	19	16,19	31,20	22,06	7,63
Nisan	19	17,14	35,17	21,77	8,16
Mayıs	19	16,59	38,33	20,20	8,34
Haziran	19	17,53	42,89	21,76	8,60
Temmuz	19	18,95	44,92	22,80	8,61
Ağustos	19	19,25	45,52	24,69	8,48
Eylül	18	19,58	43,96	23,35	8,51
Ekim	16	19,89	46,31	23,10	9,14
Kasım	15	21,31	54,62	24,35	10,52
Aralık	14	36,08	79,89	36,39	13,53
Ocak 22	14	48,69	93,53	52,00	13,52
Şubat	14	54,44	105,01	68,49	13,62
Mart	14	61,14	114,97	84,11	14,57

Ama o da ne! Faizi artırması, en azından sabit tutmaya devam etmesi beklenen Merkez Bankası eylül toplantısında, yani 23 Eylül'de 1 puanlık indirime gidiyor.

Artık biliniyor ki bu kararı Merkez Bankası vermiyor.

Faizin indirilmesi isteniyor ve Merkez Bankası da bunu karara bağlamış görünüyor.

20.04.2022

Faiz indirimi bir seferle ve 1 puanla kalsa iyi. Ekim, kasım ve aralıktaki kararlarla yüzde 14'e iniliyor.

Sonra neler olduğu ortada.

Ekonomide taş üstünde taş kalmıyor adeta.

Tablonun mavi rengi eylüldeki geçiş döneminden sonra tehlike işaret eden sarıya dönüyor.

Dolar 8.50'lerden 14.50'lere tırmanıyor. Ağırlıkla kur artışına bağlı olmak üzere yıllık TÜFE artışı yüzde 19'dan 60'a, Yİ-ÜFE artışı yüzde 44'ten 115'e, tarım kesimi ÜFE yüzde 23'ten 84'e çıkıyor.

Üstelik dolar da ancak yoğun döviz satış müdahaleleri ve sonu felaket olacağı benzeyen kur korumalı mevduatla bu düzeyde tutulabiliyor.

PEKİ GEREKÇE NE?

Ekonomi yönetimi geçen yıl eylülde hangi gerekçeyle faiz indirimine gitti ve üstelik bunu dört ay boyunca sürdürdü?

Bunu dini gerekçelere bağlayabilir miyiz?

Eğer öyleyse faiz niye uzun süre yüzde 19'da tutuldu? Geçmişin yüzde 24'lük oranlarına hiç değinmiyoruz bile...

Ya da faiz niye yüzde 14'te bırakıldı da daha aşağı çekilmedi?

Yok eğer dini gerekçelerle hareket edilmiyor, yalnızca faizin ekonomi için zararlı olacağı, enflasyonu yükselteceği tezine dayanılıyorsa yüzde 15 kötü, yüzde 14 iyi mi yani? Niye daha da devam edilmiyor faiz indirimine?

Tam doluya koysan almıyor, boşa koysan dolmuyor durumu!

O zaman faiz indirimine niye gidildiği sorusu daha bir anlam kazanıyor.

İKİ OLASILIK VAR

Uluslararası alanda emtia fiyatlarının artmaya başladığı, bunun üretici fiyatlarını yukarı çektiği, sonuçta tüketici fiyatlarının da artacağı ortadayken, bu durumu daha da körükleyecek şekilde faiz indirimine gitmenin kendi ayağına kurşun sıkmak olduğu görülememiş olabilir mi?

Eğer öyleyse bu büyük bir zafiyettir.

Ama ya bu görülüyor, tahmin ediliyorduydu! Ya bütün bunlar bilinçli olarak yapılmışsa!

20.04.2022

Böyle midir, bilemeyiz tabii ki. Ama Türkiye Cumhuriyeti'ni idare eden kadroların böylesine basit bir iktisat teorisini bilmiyor olabileceklerine ihtimal vermek zor.

Bu duruma gelineceği görüldüğü halde faiz indiriminin tercih edilmesi ise bir siyaset mühendisliği ya da siyaset bilimi aracı olabilir.

Ekonomide olumsuzluk bazını yükselt, iyileşme olduğunda da bunun meyvesini topla!

Örnek mi... 16 Aralık'taki faiz indirimi, 19 Aralık'taki faizin daha da indirileceği yolundaki açıklamalar, 20 Aralık'ta vatandaşın elinde avucunda ne varsa dövize koşması, gün içinde doların 18 lirayı aşması, aynı günün akşamı kur korumalı mevduat uygulamasının açıklanması ve buna eşlik eden döviz satışlarıyla 21 Aralık sabah saatlerinde doların 11-12 liraya düşürülmesi ve bunun büyük bir başarı olarak pazarlanması. Konuşulan doların Eylüldeki 8.50'lerden 11-12'ye çıkması değil, 18'den 11-12'ye düşmesi! Bundan güzel siyaset mühendisliği mi olur!

Bütçenin mart ayı sonuçları itibariyle çiftçi ve esnafa destekler yetersiz, faize aslan payı!

Nevzat SAYGILIOĞLU

20 Nisan 2022 Çarşamba

Bütçe, hizmet bütçesi olmaktan daha çok transfer bütçesi. Kaynak aktarımı, özellikle içinde bulunduğumuz koşullarda en fazla çiftçiye ve esnafa yapılması gerekirken faize yapılıyor. Ne yazık ki bu gidiş de artarak devam edecek görülüyor.

Her ayın 15'i itibariyle Hazine ve Maliye Bakanlığı merkezi yönetim bütçesinin sonuçlarını yayımlıyor. Dolayısıyla ayrıntıda olmasa da ana başlıklar veya kalemler itibariyle bütçe hedefleri ve sonuçları elimize geçiyor.

2022 yılının Mart ayı ile Ocak-Mart dönemi sonuçları aşağıdaki tabloda yer alıyor.

2022 yılı bütçe gerçekleşmesi (milyon TL)

	Başlangıç bütçesi	Mart (ay içi)	Mart (kümülatif)
Bütçe geliri	1.472.583	155.967	602.524
Bütçe gideri	1.750.957	224.939	571.715
Bütçe dengesi	-278.374	-68.972	30.809

Bu sonuçlara göre:

- 2022 yılında hedeflenen yaklaşık 1 trilyon 472 milyar lira bütçe gelirinin 156 milyar lirası Mart ayında ve 602 milyar lirası da ilk 3 ayda elde edilmiş,
- 2022 yılında hedeflenen yaklaşık 1 trilyon 751 milyar lira bütçe giderinin ise 225 milyar lirası Mart ayında ve 572 milyar lirası da ilk 3 ayda harcanmış,

- Dolayısıyla Mart ayı bütçe açığı 69 milyar liraya çıkarken, önceki iki ayda yaklaşık 100 milyar lira gerçekleştirilen bütçe fazlası nedeniyle, ilk 3 ayda yaklaşık 31 milyar lira bütçe fazlası oluşmuş.

Baştan belirtelim ki; bu sonuçlara bakıp da bütçe performansının iyiye gittiğini zannetmeyelim. Zira 2022 yılı öngörülen bütçe açığı 278.4 milyar lira. Nitekim ilk 2 ayda giderlerde frene basıldığı ve Mart ayında mecburen ayağın biraz da olsa frenden çekildiği ortada ki Mart ayında hemen bütçe açığı oluşmuş.

Yazımızda, diğer bütçe kalemlerindeki seyir ve genel yorumlar ihmal edilerek; bu dönemde sadece esnaf ve çiftçiye verilen destekler ile kamuoyunda ifade edilen ve benimsenen şekliyle rantiyeye aktarılan faizler konusuna dikkat çekmek istiyoruz.

Çiftçiye verilen destekler...

Çiftçilere verilen tarımsal destekler; alan bazı, hayvancılık, tarım sigortası, telafi edici ödemeler, kırsal kalkınma ve diğer tarımsal destekler olarak sınıflandırılmış durumda.

- 2021 yılı tarımsal destek ödemelerinin toplamı 24.1 milyar lira iken 2022 yılı bütçe ödeneği olarak 25.8 milyar lira hedeflenmiş.

- Tarım desteği olarak 2022 yılı için bütçede sadece yüzde 7.1 artış öngörülmüş.

- Bu ödeneğin GSYH içindeki payı sadece binde 3'de kalmış.

- Zaten bu ödeneğin her iki yılda da bütçedeki payı yüzde 1.5 olarak belirlenmiş.

- Mart ayı itibariyle 2021 yılında 4 milyar lira ve 2022 yılında da 5.7 milyar lira ödeme yapılmış.

- 3 ayda ise 2021 yılında 5.7 milyar lira tarımsal destek ödemesi 2022 yılında 8.8 milyar lira olmuş.

Bu politika ve uygulamalarla;

- Gıda enflasyonunun 3 haneli rakamlara çıktığı,

- Dünyanın açlık ile sınavının olduğu,

- Savaş tamamlarının yanı başımızda çaldığı,

- Her gün sonuna kadar ithalat kapısının açıldığı ve ihracat kapısının kapatıldığı,

koşullarda mücadele edilemeyeceği ortada.

Esnafa verilen destekler...

Bütçe ile esnafa verilen destekler; Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı teşvik ödemeleri ile KOSGEB'in KOBİ destekleri sıralanmış.

- 2021 yılı esnafa destek ödemelerinin toplamı 3.9 milyar lira iken 2022 yılı bütçe ödeneği olarak 4.3 milyar lira hedeflenmiş.
- Esnaf desteği olarak 2022 yılı için bütçe ile toplamda sadece yüzde 7.1 artış öngörülmüş. Aslında KOSGEB desteği ödeneği yüzde 10 azalmış.
- Bu ödeneğin GSYH içindeki payı görülemediği için tabloya yansıtılmamış.
- Zaten bu ödeneğin her iki yılda da bütçedeki payı binde 1-2 olarak belirlenmiş.
- 2021 yılının ilk çeyreğine göre 2022'de gerçekleşme toplamda yüzde 4.2 azalmış.

Gelelim faiz gerçeğine!...

Bütçeden aslan payını faizlerin aldığı ilk bakışta görülüyor. Rakamlara bakalım...

- 2021 faiz ödemesi 180.8 milyar lira iken 2022 yılı ödeneği 240.4 milyar lira.
- 2021 faiz ödemesine göre 2022 yılı faiz ödeneklerindeki artış yüzde 32.9.
- Faiz ödemesinin GSYH içindeki payı 2021 yılında yüzde 2.5 ve 2022'oe yüzde 3.1
- Bütçede 2021 yılında yüzde 11.3 olan faizin payı 2022 yılında yüzde 13.7.
- 2021 yılı Mart ayı faiz ödemesi 14.2 milyar lira iken, 2022 yılı 26.9 milyar lira.
- 2021 yılına göre 2022 yılı Mart ayı faiz ödemesindeki artış yüzde 89.3.
- İlk çeyrek faiz ödemesi 2021 yılında 48.9 milyar lira, 2022 yılında 84.8 milyar lira.
- 2021 yılına göre 2022 yılının ilk çeyrek faiz ödemesindeki artış yüzde 73.4.

Sonuç: YORUMSUZ!...

Abdulkadir Selvi

Emine Erdoğan'dan insani diplomasi

20 Nisan 2022

Atari oyunu oynanmıyor. Ukrayna'da savaş oluyor.

Savaşta en büyük acıyı kadınlar ve çocuklar çekiyor.

Putin'in ayrı bir hesabı var. **Zelenski**'nin, **Biden**'in hesapları ise başka başka.

Tam da bu ortamda Türkiye'nin barış çabaları daha büyük önem arz ediyor.

Anne yüreğini ortaya koyuyor.

Ukrayna Savaşı'nda kadınların, çocukların yaşadığı acılara dikkat çekiyor.

Emine Erdoğan Hanımefendi Myanmar'da açlık ve ölüm tehlikesi ile karşı karşıya olan Arakan Müslümanlarına yardım götürmüştü. **Emine Erdoğan**'ın ziyaretiyle Arakan Müslümanlarının dramı dünya gündemine taşınmıştı.

Emine Hanım şimdi de savaş mağduru Ukraynalı çocukların yanında. Sadece anne yüreğini, kadın duyarlılığını ortaya koymuyor. Türkiye Cumhuriyeti'nin First Lady'si olarak bu dramı dünya gündemine taşıyor.

Emine Erdoğan, Ukrayna Devlet Başkanı **Zelenski**'nin eşi **Olena**'nın gönderdiği bir mektup üzerine harekete geçip Ukraynalı yetim çocukların Türkiye'de misafir edilmesini sağlamıştı. 772 Ukraynalı yetim çocuk Türkiye'de misafir ediliyor.

Emine Erdoğan Hanımefendi'nin, Yurtdışı Türkler ve Akraba Toplulukları Başkanlığı tarafından Türkiye'de misafir edilen savaş mağduru Ukraynalı çocuklarla iftar programındaydım. Çocukların ağırlığını Kırımlı çocuklar oluşturuyordu. O kadar masumlardı ki.

Daha birkaç ay önce evlerinin bahçesinde oynayan, sıcak yataklarında uyuyan çocuklar şimdi başka ülkelerde sığınmacı durumundaydılar.

BENİ ANNENİZ OLARAK KABUL EDİN

Emine Erdoğan çocuklara, “**Burada kendi evinizde, kendi yuvanızdasınız. Her ihtiyacınızda, sorunlarınızın çözümünde tüm gücümüzle yanınızdayız**” diye seslendi.

Emine Erdoğan, çocukların gözlerinin içine bakarak konuştu. “**Sizleri torunlarımdan ayırmıyorum. Siz de beni bir anneniz, büyükanneniz kabul edin. Sizler her şeyin en iyisini hak ediyorsunuz. Mutlu olmanız, kurduğunuz hayallerin gerçek olması için size daima destek olacağım**” dedi.

Emine Erdoğan'ın konuşması sadece duygusal mesajlar içermiyordu. Ukrayna'daki savaşın bedelini çocukların ödediğini belirterek, barışın bir an önce sağlanması için dünyaya güçlü bir çağrı yaptı.

JAMALA DUYGUSALDI

Emine Erdoğan Hanımefendi'nin iftar programında kendisini Kırım davasına adan Ukraynalı sanatçı **Jamala** da vardı. Eurovision yarışmasında yüreğimiz **Jamala** ile birlikte atmıştı. Zaten, Eurovision yarışmasını kazandığında kendisini ilk arayanlardan birinin Cumhurbaşkanı **Erdoğan** olduğunu söyledi. **Erdoğan**'ın, "**Jamala, sadece sen Eurovision yarışmasını kazanmadın. Türkçe kazandı**" dediğini aktardı.

Jamala duygusal bir konuşma yaptı. Zaman zaman gözyaşlarına hâkim olmakta zorlandı. Sesi gitti geldi. "**Ben bir sanatçuyum ama ben bir anneyim. Benim de çocuklarım var. Türkiye bize kapısını açtı. Türkiye bizi korudu. Türkiye'ye minnettarız**" dedi.

JAMALA'YI İZLEMEK

Jamala, Eurovision'da Büyük Kırım Sürgünü'nü anlatan, "**1944**" adlı şarkısıyla birincilik kazanmıştı. İnsanlığın yaşadığı en büyük trajedilerden biri olan Büyük Kırım Sürgünü'nün **Jamala**'nın kişisel tarihinde de ayrı bir yeri varmış. Büyükannesi de o sürgün trenindeymiş. "**Büyükannem 5 çocuğuyla bindirilmiş o insan yığını vagonlara. En küçük çocuğunu ise trenden atmışlar. Ben o acıların içinden geliyorum**" dedi.

Jamala'dan Eurovision'da birincilik kazandığı parçasını dinlemek ise bir ayrıcalıktı.

GEÇİCİ ÜS BÖLGELERİ KURULACAK

SONBAHARDA, kış yapılanmasına geçmeden önce PKK'ya yönelik operasyon yapılmıştı. Pençe-Kilit Operasyonu ise kış yapılanmasından çıkan terör örgütünün, ilkbaharla birlikte Türkiye'ye sızma girişimlerine karşı yapıldı.

PKK, Türkiye'ye sızmayı planlarken Bordo Bereliler PKK kamplarına sızdı.

2019 yılından bu yana terörü kaynağında yok etme konsepti uygulanıyor. Teröristler kamplarından çıkıp Türkiye'ye ulaşmadan tespit edildiği yerde imha ediliyor.

Pençe-Kilit Operasyonu'nun özel bir anlamı var. PKK, özellikle Zap ve Metina kamplarını Türkiye'ye geçiş üssü olarak kullanıyor.

METİNA, ZAP VE AVAŞİN-BASYAN

Pençe-Kilit Operasyonu'nda özellikle bu kamplar hedef alındı. Kış yapılanmasını geçirdikleri mağaralar ile Türkiye'ye sızmak için kullanmayı planladıkları hedefler imha edildi.

20.04.2022

Bu operasyon için Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma ve MİT ortak çalıştı. Yerleri önceden belirlenen mağara ve sığınaklar imha edildi. Ondan sonra ne olacak?

Mehmetçik operasyondan sonra Türkiye'ye dönecek mi?

SÜPÜRME HAREKÂTI

Eşzamanlı olarak kara birliklerimiz de Kuzey Irak'ın içlerine sızdı. Şimdi Süpürme Operasyonu'yla alan teröristlerden temizleniyor.

Peki operasyondan sonra ne olacak?

Sonbahardaki operasyonda belirlenen PKK kampları, sığınaklar ve mağaralar imha edilmiş, kullanılamaz hale getirilmişti.

Kuzey Irak'ın dağlık şartlarından yararlanan terör örgütü, yeni alanlar buldu. Pençe-Kilit Operasyonu'yla bu alanlar kullanılamaz hale getiriliyor. Tıkaç tıklıyor.

ÜS BÖLGELERİ

Pençe-Kilit Operasyonu tamamlandıktan sonra ne olacak? Mehmetçiğin tamamı geri çekilmeyecek. PKK'nın sızma ihtimali bulunan alanlara **“tıkaç tıklılacak”** yani oraları kullanması imkânsız hale getirilecek. Geçici üs bölgeleri oluşturulacak. PKK'nın buraları tekrar kullanmasının önüne geçilecek. Sınırımızdan Kuzey Irak'ın içlerine doğru oluşturulan güvenli hat tahkim ediliyor. Boş alanlar kapatılıyor. Böylece terör örgütünün Türkiye'nin içlerine sızıp eylem yapması engellenmiş olacak.

Esfender KORKMAZ

2022'de ekonomide daralma

20 Nisan 2022 Çarşamba

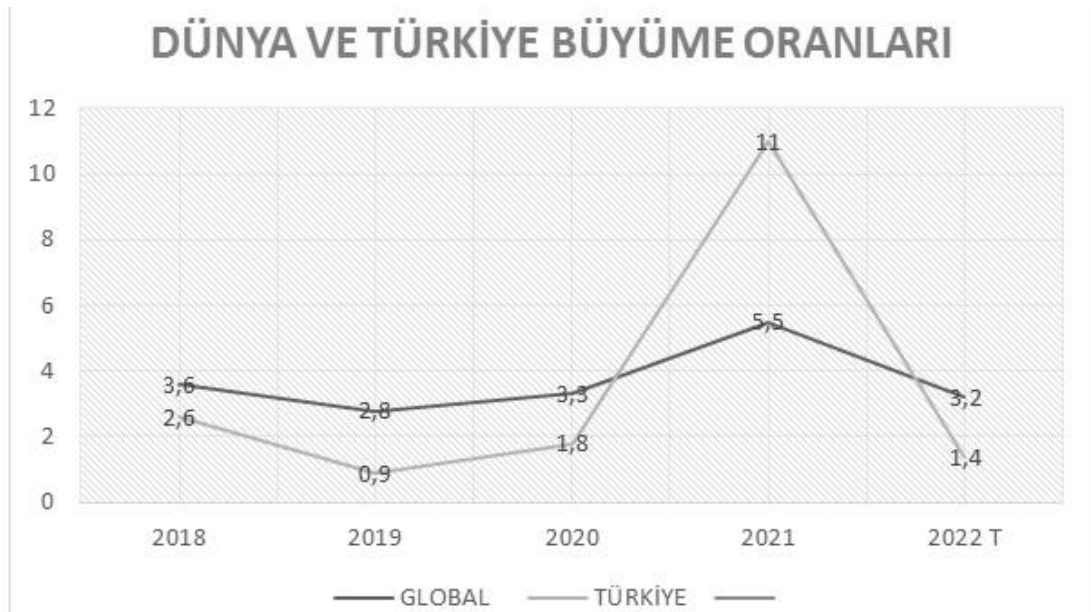
Pandemi ve sonrasında Rusya-Ukrayna savaşı, dünyada ekonomik istikrarı olumsuz etkiledi. Gelişmekte olan bazı ülkelerin dış borçlarında temerrüt riski arttı. Ama bugünkü şartlarda yine de dünyada bir daralma ve kriz riski yoktur.

Dünya Bankası, "Avrupa ve Asya Ekonomik Güncelleme Bahar Raporunda" Rusya'nın da içinde bulunduğu bölgede 2022'de GSYH'nin yüzde 4,1 oranında küçüleceğini tahmin ediyor.

Dünya Bankası 2022 dünya büyüme oranı tahminlerini düşürdü. 2022'de global ekonomi için yüzde 3,2, gelişmekte olan ülkeler için yüzde 2,9 ve Türkiye için yüzde 1,4 büyüme bekleniyor.

2022'de Türkiye'de büyüme, dünya ortalamasının ve gelişmekte olan ülkeler ortalamasının altında kalıyor.

Aşağıdaki grafikte 2018 ve sonrası yıllarda, dünyada ve Türkiye'de büyüme oranları verilmiştir. Türkiye'de büyüme oranları dünya ortalamasına göre aşırı zikzaklı bir trend göstermiştir. Bu da ekonomideki yüksek kırılganlığı ve istikrarsızlığı gösteriyor.

Türkiye gelişmekte olan bir ülke olduğu için, büyüme yanında kalkınması daha da önemlidir. Kalkınma hedefi; gelir dağılımında düzelme, halkın refahında artış, sosyal istikrarı da içine alan bir hedeftir. Türkiye'de büyüme olsa da halka yansımıyor.

1- Cari açıkla büyüme kaynak çıkışına neden oluyor.

Türkiye 2003 yılından 2021 arasındaki 19 yılda 626 milyar 076 milyon dolar cari açık verdi. Bu sene, 2022'de de 48 milyar dolar cari açık veriyor.

Cari açık bir ülkenin servet kaybı ve dolayısıyla yoksullaşmasıdır. Dahası da cari açık dış borca çevrildiği için Türkiye net dış borç ödeyen ülke konumuna gelince, ödenen borç mürettebatının GSYH'ya oranı büyüme oranından yüksek ise net servet kaybedecek ve yoksullaşacaktır.

Türkiye 2020'de brüt dış borcunu azaltarak bu sorunu kısmen yaşadı.

2- Büyüme halka yansımadı. Çünkü siyasi iktidar toplumun geniş kesiminden, partizanlara gelir ve servet transferi yapıyor. Bu gerçeği, dolar olarak ve potansiyelin çok çok üstünde verilen talep garantili kamu özel iç birliği yatırımlarında, kamu bankalarının ve devlet imkânlarının belirli insanlara, vakıflara ve gruplara kredi vermesinde ve adaletsiz vergi sisteminde yaşıyoruz.

3- Sürdürülemez büyüme. Uygulanan iktisat politikaları planlı ve istikrarlı değil. Hkmet güne göre karar veriyor. Söz gelimi faiz indirmesi yapıldı. Eksi reel faiz toplam talebin artmasına neden oldu. Ama demokratik ve hukuki altyapı olmadığı için ve aynı zamanda iktisadi ajanlar ve sermaye açısından güven sorunu olduğu için, yatırım yapılmadı. Mamafih, yatırımlar 2021 üçüncü çeyreğinde yüzde 1,9 oranında, dördüncü çeyreğinde ise yüzde 0,8 oranında daraldı.

Öte yandan eksi reel faiz kur artışına neden oldu. İthal tüketim malları pahalı geldi. Tüketim malı ithalatı azaldı.

Sonuçta arz yetersizliği ve mal kıtlıkları oluştu. Talep de daraldı. Ve elbette 2022'de bu nedenlerle büyüme yüzde 1,4 olacaktır.

Öte yandan üretim ithal girdiye bağımlı olduğu için ithalat azalır ve cari fazla olursa bu defa büyüme oranı düşüyor. 2019 yılında böyle oldu. O yıl 1,3 milyar dolar cari fazla verdik ve fakat büyüme de sifıra yakın yüzde 0,9 oldu.

Özetle Türkiye, büyümeyi sürdüremedi. Dahası gelir artışı açısından fert başına büyüme önemlidir. Bu şartlarda 2022 fert başına büyüme, sifıra yakın çıkacaktır. Fert başına gelirde duraklama ekonomide durgunluk demektir.

Oğuz Demir

Sığınmacılar meselesine başka yerden bakmak

Şöyle geriye doğru bir baktım.

İlk kez Suriyeli sığınmacılarla ilgili 2016 yılında yazmışım. Yazının başlığı da “**Türkiye’nin Esas Gündemi**” olmuş.

Yazıda bu meselenin doğru şekilde ele alınmadığında gündemimizi her geçen gün meşgul edecek konulardan biri olduğunu söylemişim.

Kendi sorunlarını çözme pratiği zayıf olan bir ülkenin bambaşka bir toplumsal grupla birlikte büyüyen sorunlarını çözme imkanı çok daha kısıtlı olacaktır demişim.

Aradan 6 yıl geçmiş.

Ekonomik krizi her geçen gün daha fazla hissediyoruz. Bir yandan gıda fiyatlarında artış, ev fiyatlarında ve kiralarda yaşanan artış derken enflasyonu çok derinden hissediyoruz.

Yetişemiyoruz.

Hal böyle olunca da ülkenin kısıtlı kaynaklarının nasıl kullanıldığı ve **yabancıların Türkiye içerisindeki durumu** daha fazla dikkat çekiyor. Türk Lirası’nın son dönemde yaşadığı değer kaybı ile birlikte baktığımızda ise kendi ülkemizin imkânlarının **yok pahasına yabancılara gittiğini** görmek hepimizi üzüyor.

Ancak bir noktada yükü belki de **en son atılacak** kesime atıyoruz.

Suriyeli sığınmacılara!

Son söyleyeceğimi baştan söyleyeyim.

20.04.2022

Bütün bu süreçte mesele belki de en son Suriyeli sığınmacı meselesi.

Neden diyeceksiniz?

Çünkü ev fiyatları eğer yabancıların ev talebinden dolayı artıyorsa bu ev talebinde en düşük paya sahip olanlar sığınmacılar. Son yedi yıldır konut satışlarına baktığınızda **en fazla konut satın alan yabancı ülke vatandaşları arasında ilk yirmide Suriyeli yok!**

Gıda enflasyonu için de aynı şeyi söyleyebilirim. Sizce gıda fiyatlarının bu kadar artmasında döviz kurlarına ve girdi maliyetlerine hâkim olmayan politikalar mı daha etkili oldu yoksa Suriyeli sığınmacılar mı?

İşsizliğin patladığı bir ülkede yaşamamızın **temel nedeni** Suriyeliler mi yoksa Türkiye'yi son yıllarda tek düzgün yatırım yapılmadığı bir ülkeye dönüştüren politikalar mı?

Suriyeliler mi Türkiye'de yaşanan adaletsizliklerin tek sorumlusu?

Kamu kaynaklarından belki de zaman zaman bizden çok daha avantajlı olarak yararlanabiliyor sığınmacılar. Bu tip **toplum vicdanında haksızlık, adaletsizlik olarak algılanan yanlış uygulamalar da acilen** düzeltilmeli. Ama gerçekten kamu kaynaklarının israf edildiği asıl yer Suriyeliler mi?

Ama mesele kaynakla sınırlı değil.

Baksanıza üç ayda kur korumalı mevduat için bizim vergilerimizle oluşan bütçeden 12 milyar TL çıktı! Üç ayda neredeyse 1 milyar dolara yakın bir paradan bahsediyoruz. Yanlış ekonomi politikalarının sonucunda çıktı bu para cebimizden.

Ama Suriyelilere 50 milyar Dolar harcanmış diyeceksiniz. Doğrusunuz elbette. Bu kaynak önce kendi vatandaşlarımıza harcanmalı. İtiraz etmem!

Ama işin enteresan tarafı bu bilgi bile ne kadar doğru bilmiyoruz. Yani Suriyelilere ayrılan kaynağın ne kadar olduğu dahi belli değil. **AB'den gelen 6 milyar Euro** bir destek var mesela. Çoğunlukla eğitim ve sağlık gibi Suriyelilerin kamu hizmetlerine erişimi için kullanılıyor. Bu 6 milyar Euro nasıl kullanıldı, hiç dönüp baktık mı?

Hiç hesabını sorduk mu?

Elbette uzun vadede Suriyeli sığınmacılara ilişkin çok ciddi sorunlarımız var.

Elbette bunları konuşmamız lazım.

20.04.2022

Elbette doğru politikalarla bu meseleyi sosyal dokuyu bozmadan bir çözüme kavuşturmamız lazım.

Ancak konuyu Suriyeli sığınmacılarla sınırlamak en başta kendimize haksızlık.

Meselenin Suriyelilerle sınırlı olmadığını unutmayalım.

Her yerinden görgüsüzlük akarken ülkede her şeyin sahibi gibi görülen dolar sahibi imtiyazlı yabancıların bizde yarattığı mutsuzluğun bütün yükünü Suriyelilere atmak en azından bana vicdani gelmiyor.

20 Nisan 2022, Çarşamba

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Twitter'in satılmasının ötesi

Amerikan medyasına dün çok ilginç bir haber düştü. Bu habere göre, eski Başkan Obama ile görüşen mevcut Başkan Biden, 2024 başkanlık seçimlerinde yeniden aday olacaktı. Hem akli hem de fiziki dengesi tartışma konusu olan Başkan Biden, kendisinin Trump'a karşı seçim kazanabilecek tek kişi olduğunu düşünüyordu.

Benim merak ettiğim şey de acaba Kemal Kılıçdaroğlu, Tayyip Erdoğan'a karşı kazanabilecek tek kişinin kendisi olduğunu artık düşünüyor mu?

ABD, MUSK'I KONUŞUYOR

Twitter'ı ele geçirmeye çalışan Elon Musk, Amerika gündeminde en tepede. Sansür mekanizmaları ellerinden gidecek olan yerleşik düzen, büyük panik yaşıyor. Bu düzenle iç içe geçmiş Twitter yönetim kurulu da ne yapacağını şaşırıyor. Elon Musk, Twitter'ı almasını diye her türlü finansal savaş yöntemini kullanıyorlar. Ancak Musk, Twitter yönetim kurulunu yerinden hoptatacak bir açıklama yaptı. Eğer Twitter'ı almayı başarır ise bundan sonra yönetim kuruluna maaş vermeyeceğini söyledi.

Bu konu aslında Amerika kadar tüm dünya için de çok önemli. Çünkü dünyaya uydudan internet dağıtan Musk, Twitter'ı da ele geçirirse sadece Amerika'da değil tüm dünyada sansür imkânsızlaşacak.

ABD ORDUSUNDA TUHAF ÖLÜMLER

Bu arada Amerikan ordusundan şaşırtıcı haberler geliyor. Örneğin, Amerika'nın en büyük uçak gemisinde son günlerde üç denizci öldü. Sebebi belli değil. Amerikan ordusundan gelen ilginç ve endişe veren bir haber de yeni füze testleri yapan Kuzey Kore'ye misilleme yapmayı planlıyor olmaları.

MASKELERDEN KURTULUYORUZ

Amerika'dan bir de sağlık haberi var. Amerika'nın dört büyük sivil havayolu şirketi, maske zorunluluğunu kaldırdı. Bizim de artık okullardaki çocukları, ağızlarındaki

20.04.2022

bezlerden kurtarma vakti geldi de geçiyor. Yoksa yüz ifadesini anlayamayan bir nesle sahip olacağız.

Komşumuz Yunanistan'a gelecek olursak, Yunanistan bir Rus petrol tankerine 19 kişilik mürettebatıyla birlikte el koydu. Bu hamlesiyle Yunanistan, geçmişte çok iyi ilişkileri bulunduğu Rusya'yı tamamen karşısına almış oldu. Ortodoks kardeşliği bitmiş oldu. Batı güçlerine tamamen teslim olan Yunanistan'ın akıbeti bakalım ne olacak?

Eskiden de çok önemli günler yaşandı ama kimse tarihi yaşadığını hissetmezdi. Ama bugün öyle değil. Dünyanın ve insanlığın kaderini etkileyecek sahiden çok önemli günler yaşıyoruz.